

Asia: STM070:00/2019

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain 15 ja 20 §:n muuttamisesta sekä 20 §:n väliaikaisesta muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Lausunnonantajan organisaatio

Valtion viranomainen

Henkilöstön mitoittaminen

Vastaako esitysluonnoksessa ehdotettu määrittely mitoittamiseen laskettavista henkilöstöryhmistä asiakkaiden ja toiminnan tarpeita?

Ikääntyneiden palveluasuminen ja laitoshoido sisältävät huolenpidon ja hoidon lisäksi toimintakykyä ylläpitäviä sekä sosiaalista vuorovaikutusta ja hyvinvointia edistäviä muita tehtäviä. Siksi esitysluonnoksen mukainen monipuolinen ja erilaisia tehtäväryhmiä sisältävä henkilöstömitoitus on tarpeellinen.

Hallitusohjelmaan on kirjattu, että henkilöstön työnjakoa selkiytetään muun muassa tukipalvelujen osalta. Onko esitysluonnoksessa ehdotettu työnjako välittömän asiakastyön ja välillisen tukipalvelutyön osalta asianmukainen vai olisiko sitä tarpeen muuttaa jollakin tavoin?

Henkilöstömitoituksen selkeyttä korostaa se, että välitön asiakastyö ja välillinen työ erotetaan selvästi toisistaan niin kuin tässä esitysluonnoksessa on tehty. . Erottamalla siivous, pyykki- ja kiinteistöhuolto ja ruoanvalmistus välilliseksi tukipalvelutyöksi, jota ei sisällytetä henkilöstömitoitukseen, turvataan henkilöstön riittävyys asiakkaiden huolenpitoon, hoitoon ja hyvinvoinnin tukemiseen.

Kertooko esitysluonnoksessa ehdotettu tapa laskea mitoitukset luotettavalla tavalla mitoituksen toteutumisesta?

-

Onko esitysluonnoksessa ehdotettu tapa laskea mitoitus mielestänne käytännössä toimiva?

-

Onko esitysluonnoksessa ehdotettu siirtymäaika näkemyksenne mukaan sopiva 0,7 mitoituksen toteuttamiseen?

-

Miten riittävä henkilöstön saatavuus voidaan turvata?

-

Toimintakyvyn ja palvelutarpeen (hoitoisuuden) kansallinen arviointi- ja seurantamittaristo

Mitä RAI:n käyttöönotossa tulee ottaa huomioon?

lökkään henkilön toimintakyvyn ja palvelutarpeen arviointi yhtenäisillä kriteereillä ja mittaristolla edistää ikääntyneiden kansalaisten yhdenvertaisuutta. RAI:n käyttöönottoa tulee lain voimaan tulon jälkeen tukea niissä kohteissa, missä se ei vielä ole käytössä. Luonnosesityksessä ehdotettu THL:n rooli ja resurssit tässä tehtävässä ovat tärkeitä.

Miten näkemyksenne mukaan RAI-järjestelmän kautta saatavaa tietoa voidaan hyödyntää palvelujen järjestämisessä ja/tai tuotannossa?

-

Sisältyykö RAI:n käyttöön joitakin riskejä tai haasteita?

-

Onko mielestänne olemassa jokin muu / joitakin muita mittaristoja, jotka vastaisivat asiakkaiden toimintakyvyn ja palvelutarpeen (hoitoisuuden) arviointiin ja seurantaan paremmin kuin RAI-mittaristo?

-

Muita huomioita

Mitä muuta haluatte tuoda esiin?

Esityksen perusteluissa todetaan, että uudesta henkilöstömitoituksesta ”johtuva kustannusten kasvu ympärivuorokautisessa hoidossa todennäköisesti lisää edullisempien, nk. välimuotoisten, asumispalvelujen määrää. Jos palvelurakenne kehittyy avopalveluiden suuntaan, on keskeistä, että kotihoitoa on riittävästi saatavilla.”. Kotihoidon riittävyyden turvaaminen on tärkeä kysymys, kun palvelurakennetta kevennetään tarkoituksenmukaisesti.

Vanhuspalveluiden kokonaisuudessa on pidettävä huolta, että kukin palveluntarvitsija saa tarpeidensa mukaisen asumispalvelupaikan, välimuotoisen asumisen ratkaisun ja/tai riittävän tuen

kotipalveluin. Kuten hallituksen esitysluonnoksen perusteluissa on todettu, tehostettua palveluasumista/ ympärivuorokautista hoitoa tarvitaan edelleenkin vaikeasti muistisairaiden ja laaja-alaista tukea tarvitsevien henkilöiden kohdalla. Näin ollen kevyempien ratkaisujen tarve kohdistuu pienemmän tuen tarpeeseen ja myös yksinäisyyden/turvattomuuden vähentämiseen. Ehdotukseen sisältyvä valtakunnallisen toimintakykymittariston käyttöönotto tukee tarvittavien palvelujen tarjontaa suhteessa palvelujentarvitsijan toimintakykyyn.

Hynynen Raija
YM